BAB 6 CABARAN SELEPAS PEMBENTUKAN MALAYSIA

6.1 Cabaran Dalaman Malaysia

Pembentukan Malaysia	
Kejayaan	- Menyatukan 13 buah negeri
Cabaran dalaman 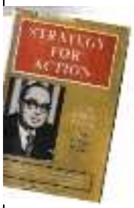	- Penduduk pelbagai latar belakang kaum dan etnik - Mewujudkan keseimbangan pembangunan dan sosioekonomi terutama di Sar dan Sabah - Persaingan politik gugat perpaduan kaum - Ancaman komunis cabaran mewujudkan keamanan dan keselamatan negara

Cabaran yang dihadapi Oleh Malaysia

1) Cabaran Pembangunan dan Sosioekonomi Sarawak dan Sabah	
Manfaat pembentukan Malaysia	- Menawarkan peluang ekonomi lebih luas kepada semua negeri - Hasil bahan asli Sarawak dan Sabah meningkatkan jumlah eksport negara - Pengeluaran ekonomi bertambah daripada getah dan bijih timah kepada lada hitam, petroleum, minyak kelapa sawit, kayu, koko
Cabaran	- Untuk menyeimbangkan pembangunan dan ekonomi kedua-dua negeri
Buku Strategy for Action	- Tun Abdul Razak Hussein meminta rakyat Malaysia agar berdedikasi dalam usaha membangunkan negara menjadi tanah air yang gembira dan makmur bagi diri sendiri dan anak² (masa depan)
i) Mempelbagaikan Kegiatan Ekonomi	
Kelebihan Sar /Sab	- Kekayaan hasil bumi yang banyak
Cabaran	- Rakyat masih amalkan pertanian sara diri - Bagi melibatkan rakyat dengan aktiviti ekonomi komersil, kerajaan perlu menyusun bidang pekerjaan
Langkah kerajaan	- Mempelbagaikan pertanian komersil seperti kelapa sawit, getah dan koko - Membuka peluang penduduk meyertai kegiatan ekonomi berkaitan petroleum
ii) Memajukan Sistem Perhubungan dan Pengangkutan	
Cabaran	- Saiz negeri besar menjadi cabaran dalam bidang perhubungan dan pengangkutan - Kedua negeri masih bergantung pada sistem pengangkutan air (sungai dan laut) bagi perhubungan
Langkah kerajaan	- Membina sistem perhubungan dan pengangkutan pada penduduk pedalaman - Usaha pembangunan seimbang melalui Rancangan Malaysia Lima Tahun - 1966 Sarawak dan Sabah dimasukkan dalam Rancangan Malaysia Pertama

iii) Memajukan Sistem Pendidikan	
Cabaran	- Kebanyakan sekolah pada zaman British ialah sekolah vernakular Inggeris dan Cina yang berada di bandar - Penduduk pedalaman tidak mendapat peluang secukupnya untuk bersekolah
Langkah kerajaan	- Usaha membina sekolah - Melatih tenaga guru bagi memberikan pendidikan kepada penduduk khususnya kaum bumiputera

2) Cabaran Politik di Sarawak	
Krisis perlembagaan di Sarawak	- pada 16 Jun 1966 - 21 orang ahli Majlis Negeri tidak berpuas hati dengan kepimpinan Stephen Kalong Ningkan sebagai Ketua Menteri Sarawak - Beliau dipecat Gabenor pada Jun 1965 - Beliau membawa kes ke Mahkamah Tinggi Sarawak dan menang kes pada September 1966 - Beliau kembali menjadi Ketua Menteri namun mendapat undi tidak percaya daripada Consul Negri
Kesan	- Sarawak tidak stabil - Mengancam keselamatan dan keamanan
Langkah	- Darurat diisytiharkan di Sarawak - Stephen Kalong Ningkan digantikan dengan Tawi Sli Stephen Kalong Ningkan Tawi Sli

3) Cabaran Perpaduan Kaum	
Cabaran utama	i) Perpaduan kaum: - Penduduk terdiri dari pelbagai kaum dan etnik ii) Integrasi Nasional: - Jarak antara Semenanjung dengan Sarawak dan Sabah
Perpaduan di Malaysia	- Perpaduan yang sedia terjalin perlu diperkukuhkan / dipertahankan - Agar negara aman

Kabinet Pertama Sarawak.

6.2 Pemisahan Singapura

Faktor Pemisahan	
Politik	- Lee Kuan Yew tidak puas hati dengan peranan kerajaan Singapura yg terhad - Konflik antara PAP dengan Perikatan - Kempen Malaysian Malaysia oleh Lee Kuan Yew menuntut hak sama rata semua kaum menimbulkan keresahan penduduk
Ekonomi	- Singapura menuntut pembukaan Pasaran Bersama (common market) disegerakan - Singapura tidak puas hati dgn cadangan tambahan cukai yang perlu diberikan kepada Kerajaan Persekutuan - Singapura mahu mengenakan kadar faedah terhadap sebahagian daripada pinjaman sebanyak RM150 juta kepada Kerajaan Persekutuan untuk pembangunan Sarawak dan Sabah
Masalah Perkauman	- Rusuhan kaum di Singapura pd 21 Julai 1964 yg menimbulkan ketegangan kaum - Ekoran daripada usaha menuntut persamaan hak bagi semua kaum - Ia menjadi isu perkauman
Pemisahan Singapura dari Malaysia	
29 Jun 1965	- Kegagalan rundingan Tun Abdul Razak Hussein dan Lee Kuan Yew
1 Julai 1965	- Setelah rundingan gagal, Tunku Abdul Rahman mengarahkan Tun Abdul Razak Hussein bermesyuarat dengan beberapa menteri spt Dr. Ismail Abdul Rahman, Tan Siew Sin dan V.T Sambanthan untuk berbincang tentang pemisahan
Awal Ogos 1965	- Mesyuarat Khas Kabinet Malaysia setuju rancangan pemisahan
7 Ogos 1965	- Tunku Abdul Rahman dan Lee Kuan Yew menandatangani persetujuan Singapura keluar Malaysia
9 Ogos 1965	- Tunku membawa usul pemisahan Singapura ke dalam Parlimen Malaysia - Rang Undang-Undang pemisahan Singapura diluluskan
Pendapat Tunku	- Pemisahan Singapura tidak dapat dielakkan - Bagi menjaga kepentingan kedua-dua negara dan kemakmuran rakyat - Saluran rundingan selesaikan masalah - Pengajaran: kita perlu elakkan unsur kekerasan dalam menyelesaikan konflik

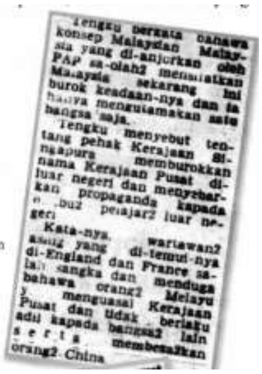
Tengku berkata bahawa konsep Malaysian Malaysia yang di-anjurkan oleh PAP sa-olah2 menjatakan Malaysia sekarang ini burok keadaan-nya dan ia hanya mengutamakan satu bangsa saja.
Tengku menyebut tentang pehak Kerajaan Singapura memburokkan nama Kerajaan Pusat di-luar negeri dan menyebarkan propaganda kapada ...buz pelajar2 luar negeri.
Kata-nya, wartawan2 asing yang di-temui-nya di-England dan France salah sangka dan menduga bahawa orang2 Melayu menguasai Kerajaan Pusat dan tidak berlaku adil kapada bangsa2 lain serta membesarkan orang2 China

Pernyataan Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj tentang konsep Malaysian Malaysia.
Sumber: Berita Harian, 10 Ogos 1965.

Singapura dulu menurut Perjanjian Malaysia berjanji hendak memberi pinjaman $150,000,000 kapada Kerajaan Pusat untok pembangunan ekonomi Sabah dan Sarawak.

Pinjaman

Sebahgian dari pinjaman itu tidak di-kenakan bunga tetapi pinjaman ini pun tidak di-berikan. Singapura kemudian bertegeh pula atas wang bunga pinjaman lain.

Pernyataan Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj terhadap sikap kerajaan Singapura memberikan pinjaman.

6.3 Menangani Ancaman Komunis

Kegiatan Komunis	- Serangan bersenjata terhadap anggota pasukan keselamatan - Menyerap masuk ideologi komunis - Sabotaj kemudahan awam

1. Ancaman Keselamatan Di Sarawak		
Masa	- Bermula sejak pendudukan Jepun	
Oleh	- Pertubuhan Sulit Komunis (CCO)	
Sasaran utama	- Bahagian Pertama - Bahagian Ketiga	
Kegiatan	- Serangan/subversif terhadap orang awam	
Bentuk ancaman	i) Gerakan Politik	- Terlibat dalam politik - Menentang gagasan Malaysia - Kerajaan Sarawak memburu dan menangkap ahli terlibat - Mereka lari ke Kalimantan dan membentuk Parti Komunis Kalimantan Utara (PKKU) - PKKU menentang melalui Pasukan Rakyat Kalimantan Utara (PARAKU) dan Pasukan Gerila Rakyat Sarawak (PGRS) untuk membentuk republik komunis di Sarawak
	ii) Serangan Bersenjata	- 5 Ogos 1952 komunis serang Batu Kitang , Kuching Sarawak - Bermula serangan terhadap orang awam
<u>Usaha mengatasi</u>		
A. Perang Saraf		
Tindakan kerajaan	- Mengadakan perhimpunan awam utk beri kesedaran bahaya komunis - Sebarkan risalah utk sampaikan maklumat tentang ancaman komunis /tanam perasaan benci komunis - Pengisytiharan kawasan putih yg bebas komunis - Tawaran pengampunan - bangunkan infrastruktur dengan sediakan kemudahan perhubungan lebih baik	
B. Operasi Ketenteraan		
a} Operasi Hammer		
Kesan ancaman komunis	- Membangkitkan semangat penentangan penduduk tempatan	
Sebab penentangan	- Komunis membunuh orang awam	

Latarbelakang Operasi Hammer	- Menurut Vernon Porritt nama operasi ini diambil sempena ucapan Ketua Polis Malaysia Sir Claude Fenner. "We'll hammer them, let the operation be called Operation Hammer"
Bentuk Operasi Hammer	- Kaedah sama dlm Rancangan Briggs - Memenangi hati rakyat
Peristiwa Operasi Hammer	- Julai 1965 mendirikan petempatan baharu utk 7500 orang - Dalam 3 hari seramai 1200 keluarga kebanyakkan keturunan Hakka diarahkan berpindah ke 3 kawasan petempatan baru sepanjang jalan Kuching-Serian - Dikawal sepanjang masa - Dikenakan perintah berkurung dalam 24 jam sehari bagi melindungi penduduk dari ancaman komunis
Peraturan Operasi Hammer	- *Tidak dibenarkan keluar tanpa kad pengenalan* - *Penduduk harus lapor diri kepada pasukan keselamatan yg bertugas sekiranya ingin keluar ke bandar membeli keperluan / ke kebun / ke ldang* - *Waktu keluar 7.00 pagi-2 petang sahaja* - *Tidak dibenarkan melakukan aktiviti seharian spt pertanian bagi elak komunikasi dgn komunis* - *Laporkan kepada pasukan keselamatan jika terdapat orang mencurigakan*
Kesan Operasi Hammer	- gerakan komunis di Sarawak mula goyah - Pembanterasan berterusan menyebabkan komunis ditangkap - Operasi Hammer tamat pada 1970 - Diganti dengan Operasi Jala Raja
5 Mac 1980	- Kerajaan Malaysia setuju membatalkan sekatan keselamatan di kawasan Operasi Hammer di Kuching-Serian pada
b} Operasi Jala Raja	
Tempat operasi	- Di Nonok (Asajaya) di Bahagian Pertama
Tahun	- Awal tahun 1970
Peristiwa Operasi Jala Raja	- 13 Oktober 1973 pemimpin komunis Bong Kee Chok menulis surat kepada Datuk Patinggi Abdul Rahman Ya'kub (Ketua Menteri Sarawak) untuk berunding - Selepas beberapa hari lebih kurang 500 komunis keluar hutan serah diri
c} Rancangan Penempatan Goodsir	
Tarikh	- 30 Jun 1965
Sempena nama	- Sempena nama David Goodsir, Pemangku Komisioner Polis Sarawak
Penempatan Semula Penduduk	- Akhir tahun 1965 kerajaan membuka kawasan petempatan semula penduduk Sarawak di Siburan, Beratok dan Tapah

d} Operasi Harapan	
Tindakan kerajaan	- Tunku Abdul Rahman menawarkan pengampunan kepada komunis. - Hanya 41 orang serah diri
e} Operasi Letter Box	
Tarikh lancar	- 22 Julai 1965
Tujuan	- Untuk mendapatkan maklumat tentang pergerakan komunis
f} Operasi RASCOM	
Tarikh lancar	- 26 Mac 1972
Tempat	- Bahagian Ketiga
Tujuan	- Mempercepatkan usaha banteras komunis
Kawasan tumpuan	- Sibu, Mukah, Kanowit, Sarikei, Binatang (Bintangor) dan Julau
g} Operasi Sri Aman	
Tarikh	- Oktober 1973
Tujuan	- Banteras komunis di Sri Aman, Sarawak
Anggota	- Melibatkan pasukan keselamatan termasuk tentera dan polis
Kesan operasi	- Pergerakan komunis disekat - Komunis sukar untuk bergerak - 21 Oktober 1973 Datuk Patinggi Abdul Rahman (Ketua Menteri Sarawak menandatangani memorendum persefahaman di Rumah Sri Aman - Anggota komunis CCO serah diri - Berakhirnya ancaman komunis

Langkah Membanteras Ancaman Komunis

Tarikh	Operasi
6 Julai 1965	- Operasi Hammer dilancarkan - 3 kampung baru dibuka di Bahagian Pertama
8 Ogos 1969	- Operasi besar-besaran rampasan di Bahagian Ketiga
24 Februari 1970	- Operasi Jala Raja di Nonok (Asajaya), Bahagian Pertama
8 Ogos 1971	- Operasi Ngayau dilancarkan di Bahagian Ketiga
26 Mac 1972	- Rajang Area Security Commad (RASCOM) dibentuk di Bahagian Ketiga
21 Okt 1973	- Operasi Sri Aman dilancarkan
4 Julai 1974	- Operasi Sri Aman ditamatkan. Komunis serah diri
17 Oktober 1990	- Perjanjian damai menamatkan ancaman komunis antara pihak komunis dengan kerajaan Sarawak

Operasi Ketenteraan di Bahagian Pertama, Bahagian Kedua dan Bahagian Ketiga di Sarawak.

2. Ancaman Keselamatan di Semenanjung Malaysia

A. Pembunuhan Anggota Keselamatan dan Orang Awam

Pembunuhan pegawai kanan polis	17 Jun 1968	- Serang hendap pasukan keselamatan di Kroh, Perak - 16 anggota terkorban
	7 Jun 1974	- Menembak mati Ketua Polis Negara, Tan Sri Abdul Rahman Hashim di K.L
	13 Nov 1975	- menembak mati Ketua Polis Negeri Perak, Tan Sri Khoo Chong Kong dan pemandunya di Ipoh

Cadangan Panglima Tentera Darat, Jeneral Tan Sri Md Hashim bin Hussein

KPN DIBUNUH DENGAN KEJAM

Tan Sri Abdul Rahman Hashim.

Orang Awam	Julai 1969	- seorang wanita diseksa hingga mati di Sintok Kedah

Memusnahkan kemudahan awam	- Periuk api dipasang di sepanjang jalan Changlun, Kedah - Jalan raya dan jambatan keretapi diletupkan

B. Pengeboman Tugu Negara

Tarikh	- Pagi 26 Ogos 1975
Tempat	- Tugu Negara di Kuala Lumpur
Kesan	- Pengeboman di tempat awam menimbulkan kemarahan rakyat terhadap komunis - Rakyat menuntut kerajaan mengambil tindakan tegas seperti mengenakan Akta Keselamatan Dalam Negeri
Tindakan kerajaan	- Pihak keselamatan mengambil langkah memperkuat perkhidmatan perisikan untuk mengawasi kegiatan komunis

Muhammad Ghazali Shafie bersama-sama Ketua Polis Kuala Lumpur, Mohd Amin Osman melihat kemusnahan tugu yang dibom oleh PKM.

Usaha membaiki Tugu Negara	- Tun Abdul Razak arahkan kutipan derma bagi menampung perbelanjaan baiki Tugu Negara - Kerja baik pulih siap 11 April 1977 oleh Christopher B. Carney , Pensyarah Fakulti Seni Lukis dan Seni Reka UITM. Model rakyat tempatan digunakan sbg wajah baharu pada tugu

Usaha Mengatasi (melindungi rakyat dan orang awam dari ancaman komunis)

1. Strategi Counterinsurgency (COIN)	- Usaha keselamatan dan pembangunan - Untuk memenangi hati dan fikiran rakyat bagi menyokong agenda dan dasar kerajaan memenangi komunis - Strateginya ialah kerjasama antara pasukan keselamatan, ahli parti politik dan agensi kerajaan secara berkesan
2. Perjanjian Kerjasama Sempadan	

Masalah	- Komunis membina khemah di luar sempadan negara
Langkah	- Mengadakan persefahaman Malaysia-Thailand
Perjanjian 1	- **Perjanjian Kerjasama Sempadan Memerangi Komunis 1976** di Thailand - Membina pagar sempadan - Mengadakan operasi bersama
Perjanjian 2	- Perjanjian Hat Yai - Pada 2 Disember 1989 di Hat Yai, Thailand - Antara PKM-Malaysia-Thailand - PKM setuju bubarkan unit bersenjata serta memusnahkan segala senjata api, bahan letupan dan jerangkap samar

Kesan Perjanjian Hat Yai	- Gerakan bersenjata PKM untuk merampas kuasa dan menubuhkan Republik Komunis tamat
Pengajaran	- Perlu berbangga dan bersyukur atas usaha menghapuskan ancaman komunis dan mengembalikan negara dalam keadaan makmur

6.4 Usaha Mengatasi Isu Pembangunan dan Ekonomi

Usaha Kerajaan	- Membentuk rancangan pembangunan 5 tahun - Bagi memastikan usaha pembangunan ekonomi nasional dapat dilaksanakan di semua negeri - Sarawak dan Sabah dilibatkan setelah pembentukan Malaysia

Di bawah rancangan FELDA, rumah peneroka turut dibina. Tun Abdul Razak Hussein (berdiri di kanan) di sebuah rumah di Lurah Bilut, Pahang.

Rancangan Malaysia Pertama (1966–1970).

Rancangan Malaysia Pertama

Isu Pembangunan Ekonomi	Isu	- Kurangnya penyediaan bantuan kewangan oleh institusi kewangan kepada pengusaha bumiputera - Kemudahan pengangkutan dan perhubungan terutama di luar bandar perlu ditambah baik - Terlalu bergantung pada eksport getah dan bijih timah - Kejatuhan harga bahan mentah - Penduduk dalam bidnag pertanian masih ketinggalan dalam penggunaan teknologi dan peralatan - Petani masih berpendapatan rendah - Pertanian komersil kurang diusahakan oleh petani
	Usaha atasi	- Mempelbagaikan kegiatan ekonomi pertanian dan industri pemprosesan - Mencari pasaran baru bagi getah dan bijih timah - Mempelbagaikan bidang pertanian terutama sawit dan koko - Pelbagaikan pengeluaran komuniti negara
	Isu	- Taraf hidup berbeza
	Usaha atasi	- Melancarkan program pembangunan negara berasaskan satu rancangan bersepadu - Menggerakkan aktiviti perkilangan dan pembuatan negara dengan membuka kawasan baharu - Mempercepat integrasi dalam kalangan penduduk dan negeri di Malaysia - Mendapatkan bantuan Bank Dunia
	Isu	- Masalah kesihatan dan sosial - Keperluan asas dan hak wanita dari segi kehamilan yg terhad untuk meperoleh kesihatan yg baik - Kurangnya kemudahan perkhidmatan kesihatan profesional kepada ibu-ibu mengandung - Kadar kelahiran tidak normal dan kematian yang tinggi
	Usaha atasi	- Mengurangkan kadar kelahiran - Memperkenalkan program Perancang Keluarga - Menambah baik perkhidmatan kesihatan di luar bandar
	Isu	- Peluang pekerjaan yang terhad - Kadar pengangguran meningkat
	Usaha atasi	- Menubuhkan pusat latihan vokasional dan teknikal - Meluaskan peluang pekerjaan kepada penduduk

Tun Abdul Razak Hussein, Timbalan Perdana Menteri merangkap Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar sedang berucap dalam satu mesyuarat tentang usul Rancangan Malaysia Pertama yang diadakan di bilik Gerakan Pembangunan Negara, Kuala Lumpur.

Setem Kenangan Malaysia berkaitan dengan Rancangan Pembangunan 1966–1970.

Kandungan buku *Dasar Pembangunan Luar Bandar*.

6.5 Tragedi Hubungan Antara Kaum

13 Mei 1969	- Peristiwa Rusuhan antara Kaum - Selepas Pilihan Raya Umum Ketiga - Keputusan Pilihan Raya menyebabkan berlaku ketegangan antara penyokong parti politik yg memprovokasikan keadaan - Mencetuskan rusuhan antara kaum - Tertumpu di Selangor khususnya di Kuala Lumpur dan kawasan sekitar

1. Rusuhan Kaum

Faktor Rusuhan Kaum	Ketidak seimbangan	- Ekonomi & sosial di negara kita
	Sebab utama Pilihan raya Umum keTiga 1969	- ketegangan bermula dengan kempen pilihan raya - semasa berkempen ada parti politik mengeksploitasi isu sensitiviti kaum - PKM ambil kesempatan pengaruhi penduduk supaya bermusuhan antara kaum - Parti bertanding berkempen menggunakan isu perkauman dan keagamaan untuk mendapat sokongan pengundi - Perarakan kemenangan pilihan raya tidak terkawal menimbulkan kekacauan dan perbuatan provokasi

2. Langkah yang diambil untuk mengatasi Peristiwa 13 Mei 1969

A. Darurat	Tarikh	- 16 Mei 1969
	Oleh	- YDPA
	Perkara	- Perlembagaan digantung - Parlimen ditangguh - Wujudkan, pusat perlindungan - Pihak polis menguatkuasakan perintah berkurung. Orang ramai tidak dibenar keluar & tinggal dikediaman masing² - Penubuhan jawatankuasa bertugas untuk menyusun semula perkhidmatan penerangan kerajaan - Semua berita ditapis untuk kesahihan - Kerajaan pastikan bekalan makanan diperoleh penduduk terutama di pusat perlindungan - Mangsa rusuhan dipindahkan ke pusat perlindungan di Stadium Merdeka dan Tiong Nam Settlement. Saling membantu - Pihak berkuasa memagar kawasan Kampung Baru dan menjadi kawasan perintah berkurung - Tentera beri perlindungan kepada penduduk di beberapa kem tenteraPenubuhan jawatankuasa bertugas untuk menyusun semula perkhidmatan penerangan kerajaan - Semua berita ditapis untuk kesahihan - Kerajaan pastikan bekalan makanan diperoleh penduduk terutama di pusat perlindungan - Mangsa rusuhan dipindahkan ke pusat perlindungan di Stadium Merdeka dan Tiong Nam Settlement. Saling membantu - Pihak berkuasa memagar kawasan Kampung Baru dan menjadi kawasan perintah berkurung - Tentera beri perlindungan kepada penduduk di beberapa kem tentera
Laporan Peristiwa 13 Mei 1969		
B. Majlis Gerakan Negara [MAGERAN]	Perkenan	- Yang di-Pertuan Agong
	Pengerusi	- Tun Abdul Razak Hussein
	Ahli	- terdiri dari pegawai tinggi polis dan tentera
	Kuasa MAGERAN	- memerintah semasa darurat dari 16 Mei 1969-23 Februari 1971 - mengawal ketenteraman negara
	Fokus utama MAGERAN	i. Menyelesaikan masalah perpaduan kaum ii. Menyelesaikan ketidakseimbangan ekonomi antara kaum
	Tanggung jawab MAGERAN	- Mengembalikan keamanan dan undang² - Menentukan pentadbiran yg licin dalam negara - Mengembalikan keharmonian dan kepercayaan antara kaum dalam negara - Menggantung sementara penerbitan semua akhbar hingga kembali tenang - Menguatkuasakan Akta Hasutan 1948 - Jabatan Penerangan tapis berita palsu / terangkan usaha kerajaan
Akta Hasutan 1948		

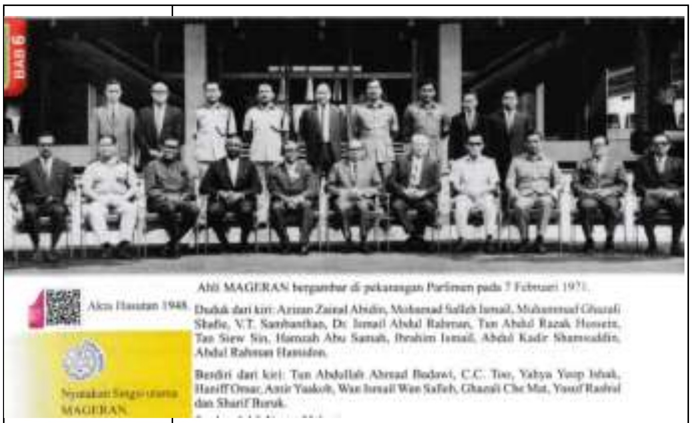

C. Peranan Raja *Keratan akhbar The Straits Times : Seruan Sultan Perak*	**Sultan Perak**: - Sultan Idris Iskandar Shah II menasihati rakyat agar menjaga keamanan **Pemimpin masyarakat dan Politik Perak**: - Menubuhkan Jawatankuasa Muhibah - Peranan Jawatankuasa Muhibah ▪ Menulis surat merayu penduduk bertenang dan membantu mengekalkan keamanan **Raja negeri-negeri lain**: - Meminta rakyat bertenang dan mematuhi undang-undang
Kesan usaha kerajaan	- Rusuhan kaum dapat dihentikan melalui kerjasama pihak berkuasa dan kerjasama rakyat - Negara kembali normal - Masih banyak usaha bagi membina perpaduan dan keharmonian kaum
Iktibar	- Cabaran negara selepas pembentukan Malaysia seperti pembangunan, sosioekonomi, politik, ancaman komunis dan keselamatan - Pelbagai usaha atasi cabaran melalui dasar disusun kerajaan - Berjaya ditangani melalui kesungguhan dan kerjasama pemimpin, pihak berkuasa dan masyarakat - Rakyat Malaysia harus bekerjasama mengekalkan keamanan agar hidup aman dan makmur